

מ"ת 13965/11/20 - ט' א' נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בקריות

מ"ת 13965-11-20 מדינת ישראל נ' א' (עציר)
תיק חיצוני: 787253/2020

לפני	כבוד השופטת איילת השחר ביטון פרלה
מבקש	ט' א'
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

החלטה זו עניינה בבקשה שהגיש המבקש לעיון חוזר בהחלטת מעצרו עד לתום ההליכים נגדו.

בבקשה עתר המבקש להורות על שחרורו ללא כל תנאי בשל התפוגגות מסוכנותו על רקע הרעה במצבו הבריאותי.

רקע ותיאור השתלשלות ההליך עד העברתו לשמיעה לפני:

ביום 5.11.20 הוגשו נגד המבקש כתב אישום ובקשה למעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

בקשת מעצר המבקש תומכת בהליך שבו הוגש כתב אישום שייחס למבקש ביצוע עבירות איומים ותקיפת בת זוג הגורמת חבלה ממשית.

לא מצאתי לחזור על נסיבות ביצוע העבירות הואיל ואלה יובאו אגב תיאור השתלשלות ההליך.

ביום 11.11.20 הסכים ב"כ המבקש לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר; נטען מפי ב"כ המבקש באותו המעמד כי בהתחשב בגיל המבקש, יליד 1948, התהליך הדמנטי שמצוי בו מזה תקופה ועוד קודם למעצרו והשפעתו על בריאותו יש להגנה חלופת מעצר ראוייה המרוחקת ממקום מגורי בני הזוג בפיקוח בתו ובן זוגה.

כב' השופט ארדמן שלפניו נשמע ההליך בתחילה, בחן את פרטי החלופה והפיקוח האנושי שהוצע והורה על שחרור המבקש לחלופה מנימוקיו כמפורט בהחלטה; קודם לשחרור המבקש לחלופה ציין כב' השופט ארדמן הדברים הבאים:

"עניינה של הבקשה מעשה חמור המיוחס למשיב, בן 72 אשר כנטען בכתב האישום תקף את בת זוגו וחשד כי בכוונתה לפגוש גברים אחרים, משך אותה באמצעות חזייתה לחדר השינה כאשר בנם של בני הזוג

עמוד 1

הקטין שוכב במיטתם, כאשר בהיותם בחדר השינה איים המשיב על המתלוננת בפגיעה בחייה ובגופה וחנק אותה באמצעות ידי, תוך שהוא ממשיך לאיים עליה בחייה, כאשר הינו גוהר על המתלוננת בחדר השינה. אין חולק בין הצדדים על קיומן של ראיות לכאורה, כאשר המעשה אף תועד על ידי בני משפחה של המשיב וכן על ידי השוטרים שהגיעו למקום. למשיב אין עבר פלילי אך המשיב ורעייתו, המתלוננת, מוכרים לשירותי הרווחה כאשר מסתבר שקיים עבר של חשדות ותקיפות של המשיב כלפי המתלוננת. מעיון בתיק הרווחה עולה מחד כי המתלוננת הביעה חשש מבעלה אך מנגד מבקשת כי יחזור על מנת שיקבל טיפול.

תיק זה אכן עורר בי דילמה. מחד גיסא, מדובר במעשה חמור כאשר יש רקע מסוים המעלה חשש ומסוכנות כלפי המתלוננת. מנגד, כעולה מהתיק הרפואי, מדובר באדם חולה אפילפסיה, ללא עבר פלילי, אשר מעשים מסוג זה לא תועדו בעבר ולא הוגש כתב אישום על פגיעה באשתו בנסיבות דומות. לא זו בלבד, אלא שעולה כי מדובר באדם הסובל מתהליך דמנציה, וזאת ממסמכים רפואיים אשר הוצגו בפניי.

ביום 15.11.20 קיבל כב' השופט סילמן ערר המשיבה והורה על מעצר המבקש עד החלטה אחרת ועל עריכת תסקיר שיתייחס לחלופה שהוצעה (ראו נימוקי ההחלטה בסעיפים 14-17 להחלטה בעמ"ת 31212-11-20). כב' השופט סילמן ציין בהחלטתו כי הנו שותף ללבטי הערכאה הראשונה בהינתן המעשים המיוחסים למבקש אל מול נסיבותיו (סעיפים 10-12 להחלטה). בין נימוקי החלטתו ציין כב' השופט סילמן שספק אם חלופה ביתית עשויה להקהות את הסיכון הנשקף מהמבקש ולספק מענה טיפולי הולם בו (סעיף 17 להחלטה).

ביום 15.12.20 הוגש תסקיר ובו תיאור מהלך חיי המבקש לפני ואחרי עלייתו ארצה מאתיופיה. המבקש דיווח לשירות המבחן על מתיחות ביחסיו עם נפגעת העבירה שקדמה לאירוע וכן כי במהלך מעצרו נפגעת העבירה הלכה לבית עולמה לאחר שחלתה בקורונה - דיווח לא מאומת.

איסוף מידע על אודות מצבו הבריאותי לימד, כפי שעלה מהתסקיר, שהמבקש החל מגיל 50 חולה אפילפסיה, ללא רקע פסיכיאטרי וכחצי שנה לפני מעצרו החל אצלו תהליך רגרסיבי קוגניטיבי. שירות המבחן ציין בתסקיר כי גורמי הרפואה שבדקו את המבקש המליצו על השגחה מוגברת במעצר, מתן טיפול תרופתי והפנייתו להערכה פסיכיאטרית.

התרשמות שירות המבחן מהמבקש כי בשל מצבו הבריאותי וקשייו למלא את תפקידו המסורתי בבית, מתעוררות תחושות חוסר בטחון וחוסר אונים בקרבו ומועצמים הצדדים התוקפניים שבו.

התסקיר תיאר את השיחה עם המבקש כמלמדת על מצבו הקוגניטיבי שמאופיין בבלבול, קושי בתקשורת בין אישית ומלל לא קוהרנטי. משכך, התעורר קושי להעריך את רמת הסיכון הנשקפת מהמבקש וכן צוין שלא ניתן לשלול ייתכנות להישנות עבירות דומות בעתיד.

על רקע התרשמות קצינת המבחן מהפיקוח האנושי שהוצע כמגוון וממזער חומרת מעשי המבקש וקושי להעריך הסיכון

הנשקף מהמבקש מתעורר קושי לבחון התאמת החלופה שהוצעה; צוין כי לצורך אומדן הסיכון הנשקף מהמבקש נדרשת הערכה מקיפה של רופא גריאטרי או פסיכיאטר שיחוו דעתם המקצועית על מצב המבקש וצרכיו הטיפולים.

חוות דעת פסיכיאטרית מיום 25.12.20 התקבלה לתיק וממנה עלה כי היו מספר פניות לחדר מיון עם התנהגות דומה בעבר מצד המבקש, אך בהעדר צורך לא הומלץ על אשפוז או המשך מעקב פסיכיאטרי. צוין בחוות הדעת כי המבקש נעדר הפרעה פסיכוטית, בעל תובנה למצבו והתמצאותו ושיפוטו תקינים.

דווח כי בירור באשר לטיפול שניתן לו במחלקה הנוירולוגית העלה שמתן טיפול לבעיותיו הנוירולוגיות הביא לשינוי לטובה במצבו וישנה עדות לרגיעה; קודם למעצרו, כך צוין, המבקש נטל תרופות באופן לא סדיר. בחוות הדעת תואר שישנם שינויי קוגניציה קלים אך אין באלה לפגוע ביכולת הבנת המבקש את המעשה שעשה או ביכולתו לשתף פעולה עם עורך דינו בעניין הגנתו.

ביום 28.12.20, לבקשת ב"כ המבקש, הורה כב' השופט ארדמן על השלמת התסקיר.

בתסקיר משלים מיום 3.1.21 ציין שירות המבחן כי לאחר שעין בחוות הדעת הפסיכיאטרית להערכתו ישנו סיכון בינוני עד גבוה להישנות עבירות אלימות במשפחה. שירות המבחן העריך כי הסיכון הנשקף מהמבקש עשוי להתמתן במידה מסוימת אם המבקש יקפיד לטול הטיפול התרופתי לצד מעקב רפואי רצוף. בהתחשב בתנאי החלופה שהוצעה ומאפייניה ולנוכח הערכת הסיכון ומאפייני המבקש התקשה שירות המבחן לבוא בהמלצה חד משמעית.

ביום 6.1.21 הורה כב' השופט ארדמן על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. כב' השופט ארדמן התייחס לקביעות בית המשפט המחוזי לעניין המסוכנות הנשקפת מהמבקש שאינה ממוקדת וכן הוסיף כי נתוני המבקש מלמדים ש"עלול להיות סיכון נוכח ההפרעה הנוירולוגית ממנה סובל" בהפנותו, בין היתר, לדווח הרווחה מיום 3.11.20 המתאר הידרדרות הולכת ונמשכת בהתנהגות המבקש החל משנת 2018 על רקע ובקשר לבעיותיו הנוירולוגיות (להלן: החלטת המעצר).

בשולי החלטת המעצר העלה כב' השופט ארדמן תהיה, שלעניות דעתי יש בה טעם רב, באשר להימנעות מהצעת חלופה מוסדית, שאליה גם כיוון בית המשפט המחוזי בהחלטתו.

ההליכים שלפני:

אזכיר ולו בכדי לשמור על הרצף כי ביום 21.1.21 קיימתי דיון בבקשת ההגנה לעיון חוזר בהחלטת המעצר ואולם בשל הרעה במצבו הבריאותי של המבקש, עתר בא כוחו למחוק הבקשה (להלן: בקשה ראשונה).

ביום 11.3.21 קיימתי דיון בבקשה נוספת של ההגנה לעיון חוזר בהחלטת המעצר ובה התבקש לשחרר את המבקש לחלופה למוסד 'קריית שלמה'. הבקשה נסמכה, בין היתר על הערכה גריאטרית שהוגשה לתיק ביום 1.3.21 ובה ציין

הגריאטר המחוזי כי אומנם לא בדק את המבקש, אך עיין במסמכים הרפואיים על אודותיו מחודש אוקטובר שנת 2020 ועד ליום 25.2.21 שאז הוגדר מצב המבקש כסיעודי. לדעתו יש לאשפז את המבקש במוסד 'קריית שלמה', שמתאים למצבים ולמטופלים שאינם שגרתיים ומאפשר אשפוז במקום סגור. עוד הומלץ על ייעוץ פסיכיאטרי ושקילת טיפול הרגעי על רקע מצבי אי שקט שמלווים בצעקות מצד המבקש.

במעמד הדיון הוריתי על קבלת עדכון משב"ס על אודות מצב המבקש והטיפול שניתן לו וכן לאור המלצת הגריאטר המחוזי על השלמת חוות הדעת הפסיכיאטרית.

ביום 14.3.21 התקבל דיווח שב"ס ובו תיעוד הטיפול שקיבל המבקש על רקע שינויים בבריאותו. תואר כי המבקש משתף פעולה חלקית על רקע קשיי שפה לצד פגיעה מוחית אורגנית; המבקש הוצא מספר פעמים ממתקני שב"ס לטיפול בבתי חולים בקהילה והוחזר למרכז רפואי שב"ס. דווח כי מצב המבקש השתפר, הולך בכוחות עצמו אם כי הליכתו לא יציבה, זקוק לתמיכה והשגחה צמודים, עזרה של תומך סיעודי בפעילות יום יומית ומעקב רופא 24 שעות ביממה בשל סיכון גבוה להחמרה במצבו בפתאומיות.

חוות הדעת הפסיכיאטרית המשלימה מיום 17.3.21 הטעימה שינויי התנהגותו באירוע המוחי שחוזה המבקש ביום 21.1.21 וצוין בה כי ניתן לכך מענה הכולל טיפול הרגעי תוך התייעצות עם פסיכיאטר במסגרת מחלקות שיקומיות או על ידי רופא משפחה.

בחוות הדעת צוין כי בחולים מסוגו של המבקש ההתערבות הנפשית מועטה אם בכלל והליכי השיקום מבוצעים בפן הניירולוגי. בהתבסס על מאפייני המבקש הוערכו סיכויי שיקומו כנמוכים מאוד אם בכלל.

בזיקה לאמור והואיל ושקלתי בחיוב להעביר המבקש ממעצר ממשי לחלופה בקריית שלמה, במעמד הדיון שקיימתי ביום 18.3.21, הוריתי לגורם המוסמך בקריית שלמה להתייחס לייתכנות קליטת המבקש למוסדם, מועד קליטה אפשרי והאמצעים שיש להעברת המבקש מהחזקת שב"ס למוסדם.

ביום 24.3.21 התקבלה הודעה מטעם לשכת הבריאות המחוזית בחיפה והובהר בה כי מוסד קריית שלמה הוא מוסד פרטי, שאינו בבעלות משרד הבריאות. משכך, ישנה נכונות המשרד לסיוע במימון אשפוז במוסד, בהתאם לעמידה במבחני זכאות כלכלית שנערכים למטופל ולבני משפחתו הקרובים, אך זאת בכפוף לתשלום השתתפות עצמית של המטופל ובני משפחתו. נדרשת, אפוא, כך עלה מההודעה, התייחסות לשאלת חיוב המבקש בהוצאות אם תינתן הוראה להעבירו למוסד האמור.

ביום 30.3.21 הוגשה בקשת ההגנה לקיום דיון בהול, תוך זניחת הבקשה השנייה וקידום בקשה לעיון חוזר על רקע טענה כי מצבו הבריאותי של המבקש הוחמר עד כדי אינן עילת המעצר ומשכך יש להורות על שחרורו ללא כל תנאי (להלן: הבקשה השלישית). לבקשה השלישית צורף עדכון מטעם שב"ס ובו תיעוד מצבו הבריאותי של המבקש מאז לקה באירוע מוחי במהלך מעצרו ביום 21.1.21. למען שיכור האוזן אפרט את שעלה מעדכון שב"ס: המבקש שהה בבית

חולים בנהריה מיום 21.1.21 ועד ליום 25.1.21 שאז שוחרר מבית החולים במצב סביר להמשך טיפול ומעקב במרכז רפואי שב"ס; ביום 8.2.21 הופנה לבית חולים שמיר בשל הרעה במצבו ובוצעה התערבות שהדגימה שיפור במצבו הוא הוחזר למר"ש; ביום 18.2.21 הובהל לבית חולים שמיר פעם נוספת וטופל בסטראידים פעמיים ביום לשבועיים ובתרופה אנטי פרכוס ושוחרר עם התייצבות מצבו למר"ש; ביום 11.3.21 התלונן על כאבי ראש ונלקח לבית חולים שמיר אך בדיקתו לא גילתה כל בעיה נוירולוגית ושוחרר עם המלצות להמשך טיפול; ביום 19.3.21 הופנה לבית חולים שמיר על רקע החמרה במצבו, אובחן זיהום ולאחריו דלקת בקרום המוח וטיפול אנטיביוטי שניתן לו הורחב לטיפול דרך הוריד. דווח כי המבקש שוהה במחלקה נוירולוגית, מצבו ירוד מאוד ונשקפת סכנה לחייו, מגיב לקריאה וכאב, מצבו סיעודי ונתמך בחמצן.

בדיון שקיימתי ביום 5.4.21 הבהיר ב"כ המבקש כי בשל החמרה במצב המבקש לא ניתן היה להביאו לדיון. עוד נטען כי בקשתו השנייה נזנחת ולנוכח מצבו הבריאותי מתבקש להורות על שחרורו ממעצר. נטען שהעילה שבשלה עתרה המשיבה לעצור המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו אינה בת תוקף ומשכך אין צורך ואין מקום להורות על תנאי שחרור כלשהם.

המשיבה מנגד התנגדה לבקשה. לטענתה, גם במצבו הנוכחי של המבקש אין להתעלם מביצוע העבירות לכאורה ומנסיבותיהן, מאומדן הסיכון הנשקף מהמבקש לפי הערכת שירות המבחן ומהעדר חלופה שיהא בה להגשים את תכלית המעצר. נטען כי מצבו הבריאותי של המבקש לא שולל את המסוכנות והסיכון שמבוססים כחזקה בחוק, בנסיבות ביצוע העבירות לכאורה ובהערכת שירות המבחן.

החלטה זו אפוא היא בבקשה השלישית.

הכרעה:

שקלתי הבקשה נימוקיה ומצבו הנוכחי של המבקש ושוכנעתי כי דין הבקשה השלישית להידחות.

ביום 20.4.21 הוריתי לשב"ס להגיש לתיק עדכון על אודות מצב המבקש, בין היתר לנוכח הדיווח האחרון שבו נמסר שהמבקש אושפז במצב מסכן חיים.

ביום 21.4.21 התקבל עדכון שב"ס ובו צוין כי מצב המבקש בינוני, יציב המודינמית ונשימתית, בהכרה מלאה וללא הפרעות נוירולוגיות בולטות. עוד צוין כי עודנו סיעודי, לא מסוגל לקום ממיטת חוליו לעמוד או ללכת והוא מרותק לכיסא גריאטרי. באשר להערכת המשך אשפוזו צוין כי ממשיך לקבל שני סוגי אנטיביוטיקה דרך הוריד שלוש פעמים ביום ועתיד לקבלן במשך שבועיים ימים נוספים.

התמורות במצבו הבריאותי של המבקש אכן מצדיקות בחינה אם יש להן השפעה על המשך מעצר המבקש. ואולם, לא כל שינוי במצב בריאותי יש בו כדי להוביל לשינוי בתנאי החזקת עצור. הקביעה כי ישנה עילת מסוכנות נשענת על חזקת

המסוכנות, נסיבות ביצוע העבירות לכאורה והערכת שירות המבחן וכדי להפיגה כליל נדרשת הוכחת מצב קבוע שחותר תחת האדנים שעליהם מבוססת עילת המסוכנות.

נסיבות ביצוע העבירות לכאורה אינן מן הקלות. ראיות המשיבה וחוות הדעת הרבות שהוגשו לתיק מלמדות שעוד קודם למעצרו היה המבקש חולה וביצע לכאורה העבירות בין היתר על רקע ובשל הנסיגה הקוגניטיבית שחלה בו במהלך החצי שנה שקדמה למעצרו. במהלך מעצרו דווח על נסיגה קוגניטיבית נוספת והמבקש אף לקה באירוע מוחי ואלה גרמו להתנהגות לא שקטה ולצעקות עד כדי המלצה למתן טיפול תרופתי הרגעי.

בבש"פ 6234/95 מדינת ישראל נ' ג'רא גלב (15.10.95) ציין בית המשפט העליון כי:

"מן המפורסמות הוא שגם אנשים חולים, לעתים אף אנשים חולים במחלות קשות ובמצב קשה, נעצרים ונכלאים לתקופות ממושכות. בתי המעצר ובתי הכלא אמורים להיות ערוכים למתן טיפול רפואי נאות לעצירים ואסירים חולים. לכן מחלה אינה משמשת, בדרך כלל, טעם מספיק לשחרור ממעצר או מאסר. ההנחה היא שהחולה יקבל את הטיפול הרפואי הנאות במסגרת המעצר או המאסר. וכך אמר השוט י' כהן בב"ש 133/74 יהושע בן ציון נ' מדינת ישראל, פ"ד כח(2) 754, 756, בדחותו ערר על החלטה לעצור את העורר עד תום ההליכים:

"מחלת העורר היא ללא ספק רצינית והוא מאושפז מתחילת מעצרו חלק מהזמן בבית חולים שמחוץ לבית הכלא, ולאחרונה בבית-החולים שבכלא. במידה שתנאי בית החולים שבכלא לא יאפשרו טיפול נאות בעורר, בוודאי יינתן לו הטיפול הנחוץ במסגרת בית חולים אחר, כפי שכבר קרה בתחילת מעצרו."

באותו עניין, ציין כב' השופט זמיר כי ייתכנו מקרים נדירים שבהם יהא מקום לשחרר עציר בשל כך שחלה. אולם תנאי לכך הוא, שיוכיח כי המחלה ממנה הוא סובל הינה חמורה ולא ניתן לטפל בה כראוי אם לא ישוחרר, אם בשל מהות המחלה ואם בשל מגבלות הטיפול האפשרי בבית המעצר. ועדיין, גם במקרה שכזה יש צורך לשאול מה הסכנה הצפויה לציבור אם ישוחרר ולשקול את טובת המבקש כנגד הסכנה לשלום הציבור (שם, פסקה 8; דברים דומים והתייחסות להשפעת מצב בריאותי על המשך החזקה במעצר נאמרו בב"ש 881/86 חיימוב נ' מדינת ישראל (לא פורסם)).

למעשה כיום טרם יוצב מצב המבקש מבחינה בריאותית. אעיר כי הייתה לי הנכונות לבחון האפשרות לשחררו לחלופה מוסדית, דוגמת זו שהתבקש להעבירו אליה בבקשה השנייה אך קביעה כי אין עוד עילה להחזקתו במעצר היא מרחיקת לכת. לדידי מוקדם לקבוע בעת הנוכחית שמצב המבקש בריאותית מפוגג את עילת המעצר כליל. שירות המבחן חיוה דעתו כי במצבי חוסר אונים ועל רקע מגבלותיו מועצמת אצל המבקש התנהגות תוקפנית. בעת הזו, המבקש מאושפז להמשך קבלת טיפול אנטיביוטי לווריד ואין לדעת התפתחות מצבו ומועד התייצבותו באופן שניתן יהיה לשקול אותו כחלק משיקולי סיכון ומסוכנות (ראו עמ"י (ת"א) 10299-01-12 מדינת ישראל נ' חזן (5.1.12), שם דובר על מצב בריאותי קשה ואירועי אלימות שבוצעו על רקע מצב בריאותי. אדם בן כ-60 שהייתה תמימות דעים שאין מקומו במעצר, אך הובהר כי נדרש פיקוח ונדרשים תנאים הולמים לבחינת שחרור). לא מצאתי גם שמתקיימים התנאים שבשלם ניתן לשקול שחרור ללא תנאי מחמת מצב בריאותי (ראו בחינת בית המשפט אם השהות במעצר היא המסכנת את בריאות המבקש סיכון חמור או ממשי ב"ש (מחוזי-ים) 2900/01 ג'עפרי נ' מדינת ישראל (14.11.01), פסקה 5).

לפני סיום אעיר כי הליך המעצר תכליתו לתמוך 'במגרעת' ההליך העיקרי שדורש זמן לבירור האשמה. לו סבור ב"כ המבקש כי מדובר במגמה הולכת ומחמירה ובמצב שאין ממנו חזור - הרי שהוכחת מצב שכזה מצדיק התייחסות אליו בהליך העיקרי. כל זמן שההליך העיקרי עומד על כנו וישנו סיכוי סביר להרשעת המשיב במיוחס לו ומבלי שיש בהירות לגבי השינויים שחלו במבקש הזהירות מתבקשת. זהירות שכזו לא מאפשרת בעת הזו קביעה כי אין תוקף לעילת המעצר אך היא בהחלט מותירה פתח לבחון האפשרות לחלופה, אם תוצג כזו.

כאמור, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ח אייר תשפ"א, 30 אפריל 2021, בהעדר
הצדדים.